

λων και πάλη, αλλά από άλλους λόγους και ποιούς; 3) Ότι δεν θα πάρουμε καθόλου το δρόμο της Ευρώπης και επομένως δε θα γίνη σέ μας ό,τι γίνεται εκεί, αλλά θα γίνη κάτι άλλο και τί θα γίνη κτλ. κτλ.

Και τώρα ρωτώ κάθε σοβαρό άνκνώνστη: Τόσκιαν αυτό οι αντίπαλοι μας νατσιοναλιστές; Άναίρεσαν σοβαρά τα αξιώματά μας; Άν εξαίρεσου μερικες άδύνατες άπόψεις του κ. Ραμαζ ν' άμφισβήτηση την άλήθεια μερικων επιχειρημάτων μας οι άλλοι ουτε πρόσξαν σχεδόν την αούσια του συστήματός μας. Άς άναλύσουμε μια στιγμή τις άδύνατες άντιρρήσεις του κ. Ραμαζ. Πρώτα άπ' όλα μ'ε έρωτά: «μπορει ή κοινωνιολογια να γίνη θετική ή πιστήμη με βίθικια πορίσματα σάν τις φυσικές επιστήμες;» Τόσο θετική σάν τις φυσικές επιστήμες βίθικια δεν μπορεί να γίνη, γιατί το ύλικό του κοινωνιολόγου δε μοιάζει καθόλου με το ύλικό του φυσιοδίφη και το σπουδαιότερο: ή πειραματισμός σ' αυτήν άποκλείεται. Άπ' αυτό όμως δεν έπεται ότι ή κοινωνιολογια δεν μπορεί να κάνει τίποτε και δεν πρέπει να λαβάνεται ύπ' όψη—όπως λέει ή κ. Ραμαζ! Η ψύχραιμη άντικειμενική κοινωνιολογια μπορεί να κάνει πολλά, μεταχειρίζομενη τη μέθοδο των φυσικών επιστημών! Τί κάνει ή φυσιοδίφης; Σπουδαζει ψύχραιμη και άντικειμενικά το ύλικό της φύσεως, μαθαίνει τις ιδιότητές του, προσπαθει ναύρη γενικούς νόμους που το διέπουν, κάνει άναλογίες και περάματα και καταλήγει στο τέλος σέ ώρισμένα θετικά πορίσματα (τα όποια μεταχειρίζεται κατόπιν ή ίδιος και οι άλλοι γ'άκούκοιμενικούς πλέον σκοπούς!) Τό ίδιο μπορεί να κάνει και ένας κοινωνιολόγος. Μπορει κι αυτός να σπουδάση ψύχραιμη και άντικειμενικά το κοινωνικό ύλικό, μαθαίνοντας τις ιδιότητές του, προσπαθώντας να βγάλη γενικούς νόμους που το διέπουν, σπουδαζει την πορεία του σ' άλλους τους καιρούς, κάνει άναλογίες βρίσκοντας όμοια ή συγγενή αίτια και άποτελέσματα και καταλήγοντας στο τέλος σέ ώρισμένα πορίσματα για την πραγματική σημασία της τωρινής κοινωνίας και την πορεία της εξέλιξης (τα όποια πορίσματα μπορεί κατόπιν να μεταχειριστή αυτός και οι άλλοι για άποκειμενικούς σκοπούς). Ένωσεται έδω σπουδαίο ρόλο παίζουν το ψύχραιμο και ή άντικειμενική του κοινωνιολόγου, γιατί οι περισσότεροι, ως δρώντα και αβού μέλη της κοινωνίας, εύκολα παρασύρονται από άποκειμενικά συναισθήματα, ένστικα, ή και συμπε-

ροντα και βλέπουν τα πράγματα όχι όπως είναι, άλλ' όπως επιθυμούν να είναι. Σ' αυτό όμως δε φταίει βίθικια ή κοινωνιολογια. Παράδειγμα «άντικειμενικής κοινωνιολογίας» είναι ή μαρξισμός, γι' αυτό και είναι το πλησιέστερο προς την πραγματικότητα κοινωνικό σύστημα. Γι' αυτό και οι τόσες του θαυμασίες διαγνώσεις και προγνώσεις που έκανε και κάνει για την εξέλιξη των ευρωπαϊκών κοινωνιών. Η «άντικειμενική κοινωνιολογια» άφου σπουδάση ψύχραιμα το τί έγινε εστατώρα και τί γίνεται σήμερα προλέγει το τί θα γίνη στο μέλλον. Ένω ή «άποκειμενική κοινωνιολογια», χωρίς να σπουδάση τίποτα άντικειμενικά, έρχεται και μας λέει το τί πρέπει να γίνη! Άπ' έδω φαίνεται ή τεράστια διαφορά τους: Η πρώτη προσπαθει να μας δώσει την άντικειμενική πραγματικότητα, ή δεύτερη μας προσφέρει μόνο άποκειμενικές επιθυμίες και ευλαθείς πόθους! Για τουτό ή συχνή επαλήθευση και ή ορθάβος της πρώτης και το διαρκές ναύχιο της δεύτερης!

Άλλο σημείο που επιμένει ή κ. Ραμαζ είναι: άν εξέλιξη και πρόοδος είνε ένα και το αυτό; Ύστερα από τόσα που είπαμε για το έντελωδ άποκειμενικό της έννοιας πρόοδος και της μόνης ύπάρχουσας άντικειμενικά εξέλιξης, είναι περιττό να συζητήσουμε με πολλά λόγια το σημείο αυτό. Άν όμως ή κ. Ραμαζ δεν πείθεται και επιμένει στην έννοια «της προόδου», τότε ως συνεπής άνθρωπος πρέπει να μας πη πως φαντάζεται την πρόοδο εν γένει, δίνοντας τη «φόρμουλα» της για όλες τις εποχές. Έτσι τουλάχιστο έκαναν οι συνάδελφοι του ευρωπαϊκοι άποκειμενικοί κοινωνιολόγοι και καθένας τους μας έδωσε και από μια φόρμουλα προόδου! Τόν συμβουλεύω όμως, σάν έμπειρος λιγάκι σ' αυτά, να μη χάνη τον καιρό του με αφόρμους προόδου! γιατί ή άμελικτη άντικειμενική εξέλιξη που κατασύντηψε τόσες φόρμουλες» περιώνμων άγγλων, γάλλων και γερμανών κτλ. ουτοπιστών και τελευταία στη Ρωσία την περίφημη αφόρμουλα προόδου του περιώνμου Μιχαήλοβσκη, πολύ εύκολότερα θα κατασυντρήψη και τη «φόρμουλα» του κ. Ραμαζ!

Κατόπιν ή κ. Ραμαζ μας λέει πως ή Μαρξισμός δεν είναι άπόλυτη επιστημονική άλήθεια». Μά ποιός τον είπε για τέτοια; Άν τον παραδεχόμεθα, το κάνουμε γιατί βλέπουμε την άπέραντή του ύπεροχη άπέναντι στα άλλα «άποκειμενικά συστήματα». Άν μας δείξη ή κ. Ραμαζ κανένα άλλο σύστημα

που να εξηγή και προβλέπη καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα, είμεθα πρόθυμοι να το παραδεχούμε, άφίνοντας το Μαρξισμό.

Όσον άφορμ' ατην πάλη του πνεύματος, που τη θέλει και αυτή σπουδαίο, ανεξάρτητο παράγοντα της εξέλιξης, τον παραπέμπω σέ κείνα που είπα παραπάνω: να μου υποδείξη μια και μόνη επίσημη ιδεολογια, που να είναι αντίθετη με τα συμπερόντα της κυρίαρχης τάξεως. Τό ότι γίνεται πάλη πνεύματος εν' άλήθεια, άλλ' αυτό δεν είναι τίποτε ανεξάρτητο, παρά μόνο άπλη σκιά και άντανάκλαση βαθύτερης πάλης ύλικων και κοινωνικών συμφερότων. Άν δεν προηγούνταν οι ύλικές αυτές ανάγκες, δε θα άκολουθούσαν οι άνάλογες ιδέες. Αυτά είναι, νομίζω, τα σπουδαιότερα σημεία της άντιλογίας του κ. Ραμαζ. Την άδυναμία τους τη βλέπει φανερά καθένας. Στα άλλα λεγόμενά του για την εξέλιξη της κοινωνίας μας, της βιομηχανίας μας, για τους έργατες κτλ. δεν άπαντώ, γιατί, πιστεύω, ή ίδιος θα θεωρή τώρα τις γνώμες του έκείνες: «αποϊστορικές».

(άκολουθεί)

Γ. ΣΚΑΗΡΟΣ

Ο Υ Μ Η Σ Η

...ω θύμηση γλυκά, σ' μου φερώνεις την ψυχή

Ψυχή, ω ψυχή θυμάμοιη και ζωλοικαρήμη το μάθρο γράφι ήπλόθηκε άπάνου σου και φιλώνη τα πάντα, και κρηφορωρεί τη ήση τρομαγμένη, και όβρειται όπου λυώνονται τα βογγητά του Γενόη.

Μά ξαναθάροσε, ω ψυχή, και τά, κρησες δυό ήλιδες στην κορυφή το σύγγρου δειλά σου άντεφρχίζου μια φυχιαμένη σου στιγμή.—Θυμάσαι; Κάποις είδες στο γέμα γέμα κρησασιά τον 'Ηλιο να θυμίζου.

Λευκάδα

ΑΔΚΑΙΟΣ

Η ΛΑΓΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

είναι ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ για το λαό και δέχεται καταθέσεις από μια δραχμη ή άπάνω. Σου πλερώνει τόκο 4 1/2% και σου δίνει πίσω τα χρημάτα σου όποτε θελήσεις είτε όλα είτε μέρος άπ' αυτά.

§ 2

Τα έθνολογικά μας.

Άπό την Άλωση ως την Έπανάσταση δε σ' ανέθηκε τίποτις που να ενεκατήψη τη φυλή, καθώς γίνονταν έλλοτες. Όσοι έφιναν ή τουρκέβανε, χανόντανε. Όσοι όμως μνήκανε, δεν είχανε μήτε ή όθους να φοβούνται μήτε Σλάβους, μήτε Βλάχους, καθώς προτήτερα. Όσο για το Τούρκικο το σ'οι χείρι, το γνωρίζουμε και χωρίς να λεχτή, πως αυτό ποτέ μ'ήπ' ένώθηκε με το δικό μας, μήτε εΐτανε δυνατά να ένωθ. για λόγου γνωστούς μας κι αυτούς.

Άφίνοντας τις άρχαιότερες τις Γοθικές εισβολές, που καθώς είδαμε (1) χρησιμέψανε για να διασωσούν το Έθνος, κι όχι για να το νοθέψουνε, έχουμε τις Σλαβοσφυραγμένες και τις Βλάχικες ως το δωδέκατο τον αιώνα, τις Άρβανίτικες το δέκατο τέταρτο τον αιώνα, τέλος τους Φράγκους, άν κι αυτού μήτε τρήα δε μας έλλάξαν, παρά μείνανε χω-

ρισμένοι, άπάνω κάτω καθώς οι Τούρκοι.

Έκείνο που πρέπει να θυμόμαστε και να λογαριάζουμε πάντα μελετώντας αυτό το ζήτημα είναι ή άπορορητική ή δύναμη της φυλής μας. Λίγες φυλές την έχουνε σ' τέτοιο βαθμό. Είναι οι Άγγλοι που χάνανε ούσωμως τους Νορμαντούς τον έντέκατο τον αιώνα, οι Άμερικανοί που σήμερα δίχως την παραμικρή δυσκολία άπορορσούνε μιλλιούνια Γερμανοσκαντινχούς κι άλλους, είμαστε κι ή μεις, που άρχισαμε με τα Ρωμαϊκά τα συστήματα, νομοθετικά κι άλλα, για είδος άρεχτικό, έπειτα χω νέψικμς Γόθους, Σλάβους, και μερικούς από τους άλλους που άναφέρθησαν παραπάνω, και τόσο τέλεια τους λιώναμε στη συζύμωση, που σημάδι τους δε βρίσκεις μήτε σ' Μοριά μήτε σ' Καθαρό Έλλάδα, μήτε σ' νησιά, παρά μερικά γεωγραφικά όνόματα ζυχικά και παρωμερα.

Άφισβόλια δε χωρεί πως το μεγαλύτερο μέρος της έθνικής αυτής δύναμης το χρωστούμε στη Γλώσσα, την όλιωσ διάλου ιδιόρρημη, άπραγη, άσλαθη, έβλαχη, και σύγκαιρα δυνατή, βαθύορρη, άψηλόκορη, καρτερή και πλούσια, άκούα και σ' την πιο ταπεινή εποχή της. Ίσως έγουνε να πούνε και μερικά άλλα περιστατικά. Όσο όμως κι άν ενεργήσαν

κι αυτά, θα μνήσκη πάντα άναντίλεχτος κι άκαταπόνητος ή λόγος της γνωστικής έπιρροής, που ως και τους Φράγκους τους συνεπηρε, άφου Φράγκος έγραφε τα Χρονικά του Μοριά, για Φράγκους τζ' έγραφε, κι όμως Φράγκικα δεν τα είπε.

Ό; τόσο φαίνεται σάν παράξενο που οι Άρβανίτες κι οι Βλάχοι, μάλιστα οι πρώτοι, που είναι και συγγενική μας φυλή, που ζήσανε και πολεμήσανε μαζί μας, κατορθώσανε να φυλάξουνε τη γλώσσα τους σ' κάμποσα μέρη. Ίσως επειδή εΐταν παραπολύ μεγάλοι ή αριθμός τους, όσο κι ε βγαίνανε λιγότεροι άπ' έμάς. Πάει να πη λοιπόν πως οι Σλάβοι δεν εΐτανε δε και τόσο πολυάριθμοι στη Θεσσαλία, Ήπειρο, Αίτωλία κι άλλου, που χάθηκε όλότελα ή γλώσσα τους, παρά μόνο στη Θράκη και στη Μακεδονία, που έμειναν ως τα σήμερα ένα μικρό μέρος αλαβόγλωσσοι κατά το μέσογειο.

Καταστρώνοντας τα αυτά κι άλλα παρόμοια με τη συνήθεισμη του περιστατούνη ή δικός μας, άναφέρει και κάτι που πρέπει να ξαναειπωθ' έδω, για λόγο, πολύ σπουδαίο. Ότα στα 1265 ή Ρουλιέλιος ή Βιλλεαρδούνης έπαόλησε από το Μοριά στους Τούρκους τους μιστωτούς του, πολλοί τους προτιμήσανε να μείνουνε, βαφτιστήκανε, πήραν γυναίκες

1) Ίστ. Ρωμ. Σελ. 141/142.